

A-00990/17-74

9. dubna 1974

~~Přísně tajná~~

O D B O R 17

Výtisk č. 41

Souhrnná informace rozvědky

Podíl československé emigrace na kampaních Západu proti
mírové politice socialistického tábora a jednání KBSE

Juzer

Za správnost:

prk. J. ZAJÍC, v.r.

Počet listů: 9

80

Souhrnná informace rozvědky č. 8

Podíl československé emigrace na kampaních Západu proti mírové politice socialistického tábora a jednání KBSE

Hlavní seskupení československé emigrace v současné době věnují velkou pozornost organizování štvavých akcí, provokací a propagandy vůči zahraniční politice socialistických zemí, zejména pak proti jejich postupu na jednáních KBSE. Ne přátelské projevy emigrantů v podstatě doplňují protikomunistické kampaně v jednotlivých kapitalistických státech a slouží k jejich prohlubování.

Řídící centra ideodiverze se o československou emigraci neopírají jako o celek, ale vzhledem k diferenciaci, která zde existuje, zvláště mezi poučnou a posrpnovou emigrací, používají utečeneckých seskupení k plnění odlišných úkolů.

Poučnou emigrace je především orientována na rozšiřování klasické antikomunistické propagandy a nátlakových akcí. Z hlediska jejich obsahu se tyto zaměřují na obviňování socialistických zemí z "útočných úmyslů vůči Západu", desinformují veřejnost v kapitalistických státech vykalkulovanými frázemi o "porušování lidských práv, nesvobodě a porušování Charty OSN o lidských právech" v ZST atd. Součástí taktiky je i vznášení provokačních požadavků, které mají za cíl sloužit jako jedny z "argumentů" Západu pro vymáhá-

ni různých ústupků od socialistických zemí na jednáních KBSE nebo při bilaterálních rozhovorech.

Daleko větší úloha je v současných ideodiverzních akcích prisuzována exponentům posrpnové emigrace, zvláště pak představitelům PELIKÁNOVY skupiny. Jejich činnosti je na Západě intenzivně využíváno k útokům proti našemu vnitropolitickému vývoji, k šíření desinformací o tzv. socialistické opozici v ZST, demokratickému socialismu a nakonec k požadavkům využít KBSE k získání co největšího prostoru pro ideodiverzní působení do socialistických zemí s cílem dosáhnout "vnitřní erose socialistické soustavy a oslabení pozic SSSR".

I. Činnost poúnorové emigrace

Centra poúnorové emigrace se již v roce 1970 postavila zcela záporně proti možnosti konání KBSE a hlásala spíše prosazování tvrdé politiky, která by vycházela z pozice síly.

Přípravy na jednání v Helsinkách donutily však představitele poúnorové emigrace modifikovat obsah a zaměření svých nepřátelských akcí. Poúnorová emigrace, i když se nevzdala svého negativního stanoviska vůči možnostem zmírnění mezinárodního napětí, začala se orientovat na prosazování různých provokačních požadavků. Ve svých materiálech např. požadovala stažení sovětských vojsk ze střední Evropy, vytvoření zde neutrální zóny a uskutečnění svobodných voleb pod patronací OSN. Tyto vyloženě antikomunistické akce byly z taktických důvodů emigranty prezentovány jako projekt, který faktickým územním oddělením Západu od SSSR by přispěl ke snížení mezinárodního napětí a nebezpečí vzájemného vo-

jenského konfliktu. Za tento emigrantský plán se stavěla v roce 1972 většina pounorových utečenců v NSR, Švýcarsku, v USA pak Československá národní rada v Chicagu a organizace Sokola.

Část emigrantů však považovala uvedený požadavek za současné mezinárodní situace a úrovně styků Východ-Západ za nerealistický a klonilasek názoru, že v kapitalistických zemích je spíše nutno organizovat propagandistické akce s tematikou "nesvobody, útlaku a porušování Charty OSN o lidských právech" v ZST s cílem ovlivňovat západní politické činitele k stupňovanému vyžadování ústupků od socialistických států ve vztahových a politických otázkách jako podmínky pro hladký průběh KBSE. Poukazovali dále na to, že zde vlastně budou moci vhodnou formou navázat na buržoasní kampaně, které se zaměřovaly na intenzivní útoky proti vnitropolitickému vývoji v ZST.

Zahájení KBSE přijala hlavní seskupení pounorové emigrace opět velmi chladně. Objevily se dokonce názory, že jednání přispějí k urychlení "příprav SSSR" na ozbrojený útok proti Západu. Většina emigrantského a krajanského tisku vyjadřovala také naprostý skepticismus ohledně možných výsledků konference a snažila se naznačovat, že případné průtahy v rozhovorech budou vyvolány socialistickými zeměmi. Znovu se objevily i požadavky na prosazování odchodu vojsk z ČSSR (tuto pasáž např. obsahoval dopis Československé národní rady v Americe H. KISSINGERovi).

Charakterizovaný trend psaní emigrantského tisku v podstatě převažuje do dnešní doby. Určitý posun v nátlakových požadavcích starých emigrantů lze pozorovat však v tom, že se stále výrazněji orientují na realizaci antikomunisti-

ckých akcí směřovaných na zostření postupu západních zemí v problematice třetího bodu agendy KBSE. Vedení Poradního sboru (které je ostatně nejagilnější v organizování různých provokací proti mírové iniciativě socialistického tábora) v lednu a únoru 1974 začalo ve svých materiálech, adresovaných vládám západních států, navrhopvat využít údajného zájmu SSSR a dalších ZST na ekonomické a technické spolupráci se Západem k předkládání požadavků ve sféře politické a zejména ideologické. Např. se zde opět doporučuje prosazovat projekty na zajištění "neutrálnosti Československa a priznání práva na sebeurčení." Dle hodnocení i některých dalších poučkových emigrantů lze pro "neutrálnost" získat valnou část posrpnové emigrace a na této protisovětské a antikomunistické platformě dosáhnout určitého stupně akční spolupráce celé československé emigrace proti KBSE.

Obdobně jako Poradní sbor i ostatní centra poučkové emigrace začínají požadovat, aby z iniciativy západních států bylo na KBSE dosaženo dohody o nerušeném vysílání rozhlasových a televizních stanic, kolportování západního tisku v ZST a o volné výměně osob a informací. V případě, že socialistické země na tuto politiku nepřistoupí, emigraté navrhuji organizovat široké kampaně, které by oprávněná stanoviska ZST v 3. bodě jednání vydávala za "neschopnost socialistických zemí jít na ideologickou konfrontaci se Západem".

Tématika taktického postupu proti KBSE je často projednávána ve vedení různých seskupení poučkové emigrace. Z jejich hodnocení vyplývá, že emigraté hodlají i nadále permanentně sledovat a ze svých hledisek vyhodnocovat průběh KBSE, zejména politiku socialistických zemí a předkládat neustále odpovědným západním místům návrhy na další postup. Zároveň sílí i tendence provádět provokační akce

a antikomunistické kampaně koordinovaně.

Na schůzkách emigrantů v západní Evropě i v USA bylo konstatováno, že je zbytečné pokoušet se výrazněji ovlivnit jednající strany přímo na KBSE (formou letáků, tiskových konferencí, osobními intervencemi atd), protože delegace se dle názorů emigrantů pouze řídí pokyny z ústředí. Emigranté se proto dohodli orientovat se zejména na ovlivňování vládních míst v hlavních kapitalistických státech a na zajišťování vlivných protekcí. Zároveň bylo doporučeno ještě ve větší míře spolupracovat s buržoasními sdělovacími prostředky.

Důležitou roli v přípravách akcí emigrace proti KBSE zaujímá vydavatel "Svědectví" P. TIGRID. Patří mezi hlavní propagátory těsné spolupráce jednotlivých center emigrace v boji proti zmiřňování mezinárodního napětí a je zastáncem obsahového ujednocení nátlakových požadavků. Při rozhovorech s utečenci zdůrazňuje i potřebu vzájemného intenzivního využívání kanálů spojení na vládní místa na Západě, zejména doporučuje načasovanost všech provokací utečenců s podvratnými plány ideodiverzních centrál.

P. TIGRID se na konci minulého roku stal zakládajícím členem nové tzv. vědecké společnosti v Londýně tzv. European Cooperation Research Group (EUCORG), jejímž úkolem je studijně zpracovávat otázky evropské spolupráce a předkládat tendenční doporučení pro postup Západu, zejména v třetím bodu agendy KBSE. Zvláštní pozornost má EUCORG věnovat i postojům Jugoslávie a RSR na KBSE. Společnost je složená ze západoevropských politologických pracovníků a politicky činných osobností a je přímo finančně dotována britskou Labour Party a Socialistickou Internacionálou.

V čele společnosti je Peter ARCHER, člen britského parlamentu a dr. B. ZEMAN, vedoucí výzkumného oddělení Amnesty International.

Dle získaných poznatků se v současné době chce orientovat na možnost "spolupráce" Východ-Západ v problematice sdělovacích prostředků.

Podle získaných informací americká vládní místa hodnotila v polovině minulého roku dosavadní akce emigrace proti KBSE pozitivně. Jednotlivá púnorová seskupení jako Poradní sbor, Československá národní rada, Společnost pro vědu a umění atd. byla vyzvána, aby vypracovala materiály, které by "dokumentovaly", že socialistické zákony a prováděcí nařízení v socialistických státech jsou v rozporu s Chartou OSN o lidských právech. Dále emigranti dostali za úkol pomocí podkladových materiálů dokázat, že "obyvatelstvo v ZSSR je jednostranně informováno ze státních sdělovacích prostředků". Tyto "studie" byli emigranty vypracovány do konce léta 1973 a předány kompetentním americkým místům.

II. Hodnocení akcí posrpnové emigrace proti mírové ofenzívě socialistických zemí.

Problematika KBSE je také cílem útoků aktivních posrpnových emigrantů, zvláště pak příslušníků tzv. PELIKANovy skupiny. Jejich stanoviska a obsah kampaní prodělaly, stejně tak jako u staré emigrace, svůj vývoj.

Etapu příprav k jednání KBSE, zejména pak mírovou iniciativu socialistických zemí, exponenti "marxistické části" posrpnové emigrace hodnotili jako cílevědomou snahu SSSR uvolnit si pomocí KBSE ruce v Evropě pro provádění aktivní politiky vůči ČLR. Ve svých materiálech doporučo-

vali západním činitelům využít aktivně tohoto vykalkulovaného zájmu ze strany socialistických zemí k vymáhání co největších ústupků, zvláště pak "zeslabení kontroly Sovětského svazu nad ČSSR". V tomto směru navrhovali i žádat odchod sovětských vojsk.

V kampaních posrpnové emigrace však záhy převládly provokační akce a kampaně (formou prohlášení pro tisk, veřejných vystoupení na tzv. konferencích o ČSSR, v interview pro radio a televizi, v emigrantském tisku a materiálech tištěných v západních jazycích atd.), zaměřené na zneužívání okruhu tzv. humánně-kulturních otázek a oblasti "svobodné výměny osob, myšlenek a informací".

Prominenti posrpnové emigrace většinou doporučovali, aby západní státy zaujaly (zejména při jednáních v Ženevě) pružný postoj v problematice navazování ekonomických vztahů se socialistickými státy, ale na druhé straně v rámci třetího bodu agendy KBSE trvali na rozsáhlých ústupech ZST. Svoje stanoviska zdůvodňovali argumentem, že tento postup by přispěl k procesu vnitřní erose socialistických států a k vytváření "podmínek pro aktivitu vnitřní opozice, růstu demokratických sil a nakonec oslabování soudržnosti celého socialistického tábora".

Za nezbytnou součást aktivní politiky Západu proti KBSE a ZST považuje PELIKÁN proto neustálé ožívování tzv. československé otázky a organizování široké škály ideodiverzních akcí proti vnitropolitickému vývoji v socialistických státech. Tyto kampaně jsou záměrně spojovány s ostrými útoky proti SSSR a zájmu socialistického tábora na pozitivním průběhu KBSE.

U posrpnové emigrace dochází k jasnému sloučení a propojení akcí proti mírové iniciativě ZST s celkovou antikomunistickou činností Západu, zejména pak s cílovými akcemi organizovanými nátlakovými institucemi typu "výborů pro svobodné a socialistické Československo", Výborem 5. ledna, tzv. levicovými formacemi a renegáty KS. Není náhodou, že tyto antikomunistické výpady jsou v mnohých případech přímo podporovány, nebo i zajišťovány představiteli některých socialistických stran Západu.

O zájmu západoevropských politických orgánů angažovat československou emigraci a utečence i z jiných ZST do antikomunistických akcí proti KBSE svědčí např. i skutečnost, že ve dnech 1.-3.3.1974 se ve švýcarském Lucernu konala tzv. první evropské konference za lidská práva a sebeurčení. Akce byla uspořádána z iniciativy předsedy Evropského parlamentu, Poradního shromáždění Evropské rady a aparátu Západoevropské unie. S projevem zde vystoupil též L. PACHMAN.

V souvislosti KBSE se na shromáždění počalo otevírání hranic se socialistickými státy, naprostá svoboda slova a informací, řečníci se postavili proti jakýmkoliv kompromisům Západu v tzv. humanitní problematice KBSE.

Uvedená podvratná činnost posrpnové emigrace a zejména PELIKANovy skupiny přímo koresponduje s plány a kalkulacemi ideodiverzních center na perspektivní získání co největšího prostoru pro infiltrační působení do socialistických zemí.

Z charakteru a zaměření prováděných antikomunistických a protisovětských akcí dále vyplývá, že jde o jasně koordinované a načasované operace, které mají za cíl zdůvodňovat a dále vyvolávat tendence k v šování různých politi-

ckých a nátlakových seskupení do našeho vnitropolitického vývoje. Zároveň slouží k akcentování průběžně vedených antikomunistických kampaní a propagandy na Západě, k rozšiřování útoků proti pokrokovým silám v jednotlivých kapitalistických státech a pozitivnímu dopadu zahraniční politiky socialistických zemí.

Závěr:

Mírová politika socialistických států, možnosti snižování mezinárodního napětí v Evropě a jednání KBSE jsou jedním z předních objektů nepřátelské propagandy a útoků organizovaných hlavními centry pounorové a posrpnové emigrace.

Aktivita československé emigrace je zejména orientována na zostřování antikomunistické atmosféry na Západě, na vyvolávání nátlakových situací a pokusů o vměšování do vnitropolitického vývoje socialistických zemí. Útoky jsou zaměřovány na poškozování zahraničně politických zájmů socialistického tábora a postavení i politiky dělnických a pokrokových sil na Západě.

Cílem aktivity československé emigrace je též ovlivňovat západní odpovědné činitele a vládní orgány k provádění neústupné politiky na KBSE a vymáhání co největších ústupků od socialistických zemí, zejména pak v třetím bodu agendy KBSE.